

WOLF

VOLG HET SPOOR VAN DE

Dit stuk gaat over Canis Lupus, tot voor kort het meest gevreesde en gehate dier aller tijden. Maar nog even, en de wolf is monster-af. Neutraal zal hij nooit worden: Een wolf dóet iets met je, of je wil of niet. Samen met de Godin regeert hij over leven en dood. Steeds meer mensen ontdekken zijn aardse magie. Workshops in wolvenbewustzijn zijn geen uitzondering meer. Is hij een aaibare mensenvriend of een bloedorstige achterneef van de Weerwolf? Lees huiverend dit verhaal, of schrijf je in voor een reis naar een echt Wolvenbos.

DOOR FRANK FLIPPO

De meeste wolven leven in de naaldwouden en toendra's van Siberië, Canada en Alaska. Mocht je er daar eentje tegen het lijf lopen: geen paniek! Tien tegen één dat hij bang voor jou is, want een rechtoplopend mens lijkt op een beer in aanvalshouding. Daar loopt ook een wolf liever een blokje voor om. Mens en wolf zijn elkaars spiegels: beide kijken elkaar bang, maar nieuwsgierig aan. Geen 'menselijke' emotie is de wolf vreemd. Hij kijkt grappig of clownesk, vriendelijk of juist bezorgd, angstig of boos, verveeld of geamuseerd. Van weinig andere dieren kun je zoveel aflezen. Afhankelijk van onze stemming vinden we hem nu eens onweerstaanbaar, dan weer eng. Als hij boos wordt, fronsen zijn voorhoofd, ontbloot zijn tanden, en steekt zijn kin naar voren. Precies wat een mens doet die boos is.

HET FEEST VAN DE LUPERCALIA

Een wolf lijkt niet alleen op een mens, hij doet ook iets met je. Naar zijn gehuil moet je luisteren, of je wil of niet. Het wekt diep weggestopte herinneringen, maakt de oermens in je wakker. Misschien dat dat sommigen een wat ongemakkelijk gevoel

geeft; de Romeinen hadden er in elk geval geen moeite mee. Die vierden naar hartelust elke vijftiende februari het feest van de Lupercalia, een soort oer-carnaval. De Lupercalia (met Lupus in de naam!) werden gehouden op

de Westelijke Palatijnse Heuvels bij Rome. Daar was ook de mythische tweeling Remus en Romulus, stichters van Rome, grootgebracht door een wolvin die sprekend leek op Lupa. Lupa was de moedergodin van de Etrusken, en symboliseerde als alle moedergodinnen de vruchtbaarheid van de aarde. Of de Godin nu Artemis, Demeter of Lupa heette, ze werd bijna altijd vergezeld door wolven en honden.

Wolf zelf wordt geboren in een half-ondergronds hol, als het ware de schoot van Moeder Aarde. De Lupercalia verliepen zeer uitbundig. Flink besmeurd met geitbloed paradeerden de 'mens-wolven' huilend en lachend door de straten. Spiernaakt en uitzinnig dansend, bekogelden zij elke vrouw die ze zagen met plukjes geitewool. Dat was goed voor haar vruchtbaarheid. Het bloed verwees naar de dood, hun naakte gedans naar seks.

EN ONTDEK HEM IN JE BINNENSTE

Sinds de jaren '60 met hun terug-naar-de-natuur-denken over onze Westerse beschaving zijn gedenderd, herkrijgt hij stukje bij beetje de oude luister die de Romeinen hem toedichtten.

De Romeinse god van de Dood, Dis Pater, had een wolvenkop. Zijn volgelingen, 'de Wolven van Soracte', waren haast wolven in mensengedaante, zo hard deden ze hun best om als wolf te leven.

ZIJN RODE TONG MET ZWAVELADEM EN ZIJN GELE OGEN MAAKTEN HEM EEN ECHTE DUIVEL

De volkeren in de Oudheid kenden de gevaarlijke kanten van de wolf. Ze hielden honden om hem weg te houden van hun vee. Maar magisch vonden ze hem ook, en spiritueel en inspirerend. Toen het christendom zijn intrede deed, veranderde dit drastisch. Ascetische monniken trokken onvermoeibaar rond met de boodschap dat lust zondig was en wij vrij van aardse smetten de hemel dienden te betreden. De Moedergodin werd van haar troon gestoten en vervangen door de seksloze Maria. Eeuwenlang bleef het christendom verbeteren vechten tegen de erotiek en tegen genieten in het algemeen. De wereld, het vlees en de seks bleven 'potente' gevaren. Overblijfselen van heidense religies met hun onbevangen sensualiteit en wolvenmagie golden voortaan als 'duivels'. De wolf was zelf een duivel geworden: zijn slimheid, zijn nachtelijke gehuil, zijn rode tong met zwaveladem en zijn gele ogen maakten hem, volgens de kerksen, een echte duivel.

WOLVEN ROEPEN HET ONBEWUSTE BOVEN

Aan de overkant van de oceaan bleef het natuurlijke respect voor de wolf voorlopig bestaan. De Canadese Eskimo's bewonderden zijn handigheid en imiteerden zijn vernuftige jachtgedrag als ze dieren vingen. Broeder Wolf, noemden de Prairie-Indianen hem. De Cree-Indianen geloofden dat na de Grote Overstroming de wolf een bal van mos rond de ark rolde, en zolang tot de aarde weer vorm kreeg. En een Indianenkrijger werd eens op wonderbaarlijke wijze genezen door een als wolf verklede medicijnman. De krijger was door zijn longen geschooten en was stervende. De medicijnman besloot Lupus om hulp te vragen. Via een ritueel nam de Geest van de Wolf snuivend, jankend en grommend bezit van hem. Wat kon hij als gewoon mens uitrusten? Maar nu de wolf in hem was gevaren, kon hij als 'wolf-mens' water sprenkelen over het hoofd van de krijger. Het water bleek net als hijzelf betoverd en de krijger genas.

De wolf hielp de Indiaan, de Indiaan hielp de wolf, en dat was ook zo in het dagelijkse leven. Wolven vielen de oude, zieke

en zwakke dieren aan, terwijl de Indianen juist sterke bizonsvingen. Beide leefden van hetzelfde dier, toch bestond er een stilzwijgende kameraadschap. Dit evenwicht werd wreed verstoord met de komst van de kolonisten. Zij zagen geen evenwicht, maar chaos en wildernis die zij wilden bedwingen door een tuin te maken van dit land, met hekjes en paadjes. Tuin en wolf gaan niet samen. Wolven riepen het onbewuste boven dat deze rationalistische mensen juist verdrongen. Want daar sluimerden herinneringen aan gebrek, armoede en dood. In hun ideaal van God's Own Country bestonden die dingen niet meer. Een doorn in hun oog waren ook de Indianen, die de kilometerslange omheiningen niet zagen staan. Ook de kuddes bizonnen liepen alles omver. Er zat maar één ding op: wolven, bizonnen en Indianen elimineren. En zo verdween de wolf in Amerika. In Europa was hij al weg, en het scheelde niet veel of hij was geheel uitgestorven.

DE STEPPENWOLF: FLITSEND SYMBOOL VAN JEUGD, HARTSTOCHT EN VRIJHEID

De grote kentering kwam pas na 1967, met de geboorte van de milieubeweging en de herontdekking van de natuurlijke mens. Tot voor kort wilden de meeste mensen niet denken aan de Roep van de Wolf in hun binnenste. Maar sinds de jaren '60 met hun love-ins, milieufacties en terug-naar-de-natuurdenken over onze Westerse beschaving zijn gedenderd, herkrijgt hij stukje bij beetje de oude luister die de Romeinen hem toedichtten. Hermann Hesse's boek *De Steppenwolf* werd een bestseller. Het portretteert de 'lone wolf', de vrije, spontane, intuïtief levende outcast. De gelijknamige popgroep zag menigten luidkeels meezingen met hun *Born to be Wild*. Voor 'easy riders' en

Magisch vonden ze hem, spiritueel

*Een mythische
representant
van de
oerkracht van
de aarde en
daarmee ook
van het leven
zelf en van de
menselijke
vitaliteit*

liftende hippies werd de Steppenwolf een flitsend symbool van jeugd, hartstocht en vrijheid.

En zo werd de taaie, moedige en sterke wolf opnieuw een mythische representant van de oerkracht van de aarde en daarmee ook van het leven zelf en van de menselijke vitaliteit.

WOLVEN OP DE VELUWE?

Het kan nog wel even duren. Maar de wolf breekt door. Dankzij de natuurbescherming worden er weer meer wolven gesignaleerd in Scandinavië, Duitsland en Zuid-Europa. In ons eigen land zijn al diverse clubs van wolvenliefhebbers en er wordt al decennia gediscussieerd over het herinvoeren van de wolf op de Veluwe. Eén van de voortrekkers was de inmiddels overleden Harm van de Veen, bijgenaamd Wolven Harm. Jarenlang lobbyde hij bij Natuur en Milieu. Wolven Harm verdedigde zijn standpunt eens in een actualiteitenrubriek en zei toen dit: 'Als je wolven uitzet, moet je zorgen dat ze genoeg voedsel vinden. En dat is er op de Veluwe in overvloed. Overal herten, eekhoorns, wilde zwijnen. Voor mensen is hij dan geen moment gevaarlijk. De Veluwe meet vijftig bij dertig kilometer. Dat zijn Afrikaanse proporties, Afrikaanse natuurgebieden hebben ook zo'n afmeting. Ja, daar leven minder mensen. Maar ik ken voorbeelden van kleinere bosgebieden, in landen als Polen en Italië, waar de wolf alweer rondloopt. Er liggen hele dorpen in die bossen en die hebben geen centje last.'

'DE WOLF IN JEZELF KOM JE TEGEN, ALS MENSEN OP HET

Dorpen in die bossen... geen last

VERKEERDE MOMENT OM JE LACHEN.'

Milica Krstanovic, Servisch psychologe, gaf in Amsterdam een aantal workshops over wolven-bewustzijn. Marleen Meij-aard, deelnemster: "Ik ontmoette Milica op een vredeskamp voor slachtoffers van de burgeroorlog. Er is nog steeds veel negativiteit in Servië. Er is zo veel agressie daar. Ik vond Milica's benadering heel wijs, om juist daarmee iets te gaan doen. Zomer '95 nodigde ik haar spontaan uit in Nederland. Ze heeft inmiddels al weer vier workshops gegeven."

Milica baseert zich op het werk van de Amerikaan Marshall Rosenberg met zijn theorie over geweldloze communicatie. Marleen: "Praten met elkaar betekent volgens hem: voortdurend stilstaan bij je eigen behoeften en die van anderen. Als een ander je niet goed benadert, zijn veel mensen geneigd hun eigen behoeften en onzekerheden weg te stoppen. Dat is precies de reden dat ze kwaad worden! Probeer dus, in plaats van kwaad te worden, uit te vissen wat die ander bezielt, en probeer tegelijkertijd je eigen behoeften kenbaar te maken. Die ander mag best vertellen wat hij vindt en wil, maar jij wil ook gehoord worden en dat kun je hem laten weten."

Om dat bewustzijn te trainen, gebruikt Milica stoffen poppen: één van een giraf en één van een wolf. Dieren zijn leuke, tastbare symbolen. De giraf is de stem in jezelf die gehoor geeft aan je behoeften. Een giraf leeft in harmonie met andere dieren in zijn nabijheid, omdat hij gevaar tijdig ziet aankomen. En dankzij zijn vlekken kan hij zich verstoppen achter de bomen in de savanne.

De wolf daarentegen is een dier dat zich gedeisd moet houden tegenover de anderen. "Hij stopt behoeften weg, en wordt juist kwaad bij gevaar. De wolf in jezelf kom je tegen, als mensen bijvoorbeeld op het verkeerde moment om je lachen. Het stemmetje van de wolf zegt dan: zie je wel, het zit niet goed. Die stem is negatief, maar hij vraagt wel om aandacht!"

En Milica zet dan met de wolvenpop in haar hand een wolvenstem op en laat zien hoe snel je jezelf ermee omlaag krijgt. Even later zet ze de giraffestem op, en zo leert ze je om elk gewenst moment het juiste gevoel op te wekken. Milica's benadering was heel speels, er viel een hoop te lachen. Iedereen was positief over de workshop", zegt Marleen.

DE MENS ALS HAPKLARE BROK

Wolven kennen een rijk gezelschapsleven en ze communiceren over grote afstanden; hoe precies is niet bekend.

Handen worden
klauwen, ogen
gaan wild staan,
neus en mond
groeien uit tot
muil: van mens
tot weerwolf in
de film *An
American
Werewolf in
London*.

zal dan wanhopig op zoek gaan. Dorstig naar bloed is deze carnivoor *pur sang* zonder enige twijfel.

DE WEERWOLF, BESTAAT-IE?

Van wilde bloeddorst is het maar een kleine stap naar de weerwolf. Weerwolvenverhalen zijn bijzonder hardnekkig en zijn van alle tijden en culturen. De Grieken en Romeinen waren er al mee bezig. Waar komt die rijke folklore toch vandaan? Is de weerwolf een verre herinnering aan de medicijnman die met zijn wolvengheul krijgers genas? Het woord betekent immers mens-wolf...

In de middeleeuwen was de weerwolf al een heel welomschreven figuur geworden, met vaste eigenschappen. Echte wolven werden al schaars. Maar bestond de weerwolf, of moeten we vragen: bestaat-ie? Mensen zijn tot wonderlijke dingen in staat, van onzichtbaarheid tot vliegen. Als die dingen kunnen, dan kan een weerwolf ook! Bijvoorbeeld in je droom een weerwolf worden. Handen worden klauwen, ogen gaan wild staan, neus en mond groeien uit tot muil. Is de weerwolf 'compleet', dan stoot hij een door merg en been gaande brul uit en gaat hij op pad. Stel dat je astrale (droom)lichaam, weerwolf in optima forma, erin slaagt door te dringen in de zichtbare wereld. Mensen die er bang voor zijn, zullen hem dan zeker zien. Dat is altijd een bijzonder onplezierige ontmoeting, want in tegenstelling tot de wolf, doodt een weerwolf puur om verderf te zaaien.

Middeleeuwers beweerden dan sommige families verdoemd waren. 'Het' zat in de familie en volkomen onschuldige types veranderden dan in verslindende monsters. Mensen werden soms ook weerwolf door een zwarte sabbat bij te wonen en daar een demon op te roepen die hen veranderde.

Weerwolven meende men overdag te kunnen herkennen aan de wenkbrauwen, de ogen en de stand van de oren. Zag je er toevallig zo uit, dan kon je op de brandstapel belanden, net als de heksen. Tegenwoordig zal dat niet zo snel meer gebeuren, maar de angst voor alles wat afwijkt is nog niet verdwenen. Sociale uitsluiting noemen we dat vandaag de dag. ■

WOLVEN KIJKEN

In het bos van Bialowieza hebben de wolven zo veel te eten, dat ze aan bezoekers niet toekomen. Dit laatste grote oerbos van Europa is een wonderlijk stukje wereld met een verbijsterende verscheidenheid aan dieren. Bioloog Joep van de Vlasakker organiseert reizen erheen. Deelnemers gaan onder deskundige leiding in kleine groepjes de wildernis in, gewapend met kaart en kompas. Als 'wolvenganger' volg je de sporen van gezen-derde wolven, onderzoek je sporen, bekijk je dode prooidieren, observeer je wild en je eet er uit de lokale Poolse keuken en je overnacht in kleine pensions. Info: Flaxfield Info Nature Consultancy,

Joep van de Vlasakker, tel: 0343-456354.

Boeking: f 2067,- p.p. all in.

Voor wie meer wil weten over Milica's workshops: Marleen Meijaard, tel 020-4904824.

Wolvenopvang- en Studiecentrum Nederland en België: Peter Lennertz, Postbus 510, 6200 AM Maastricht, tel. 0032-89722229.

Een oerbos is het niet, maar ze doen hun best in het Berenbos bij Ouwehands Dierenpark in Rhenen. Niet de dieren, maar de bezoekers lopen er tussen hekken door. Er woont ook een wolven-roedel. Wolf en beer bewaren er een gepaste afstand ten opzichte van elkaar. Een bijna-natuurlijke situatie en een leuk voorproefje! Tel. 0317-650200.

(advertenties)

NATIVE AMERICAN AND MEXICAN ARTS AND HANDCRAFTS

SMART HOUSE

WINKEL EN GROOTHANDEL

SERI INDIANEN: figuren gesneden uit ijzerhout. Traditionele afbeeldingen uit de leef-omgeving van de seri indianen, zoals: dolfinen, adelaars, dansers, cactussen, buffels,

HUICHOL INDIANEN: Visioenen in textiel.

Draadschilderijen en figuren bewerkt met glasparels. Dit werk toont niet alleen een bijzonder vakmanschap, maar toont ook een boeiend beeldverhaal, rijk aan magie, mythen en symbolen.

TARAHUMARA INDIANEN: Nauw verwant aan de Apache, misschien wel de meest traditionele indianen van Noord-Amerika. Vele gebruiksvoorwerpen en kunst van deze indianen. Van alle verkochte goederen gaat een deel van de winst naar de Tarahumara indianen voor medische zorg.

Verder veel **zilverwerk**, alles 100% handwerk. Kunst van **Hopi, Zuni** en **Navajo** indianen. T-shirts, leder riemen,

KORVELSEWEG 130 A, 5025 LA TILBURG.

tel: 013-5356585, fax: 013-5700366.

Open van maandag t/m zaterdag van 12 uur tot 20 uur.

Beroepsopleiding Klassieke Shiatsu

Beginnt 28 Maart 1998 o.l.v. Alan Nash

NEDERLANDSE SCHOOL VOOR KLASSIEKE SHIATSU

SECRETARIAAT:

Stuyvesantstraat 24, 2593 GM Den Haag

OPEN DAG:

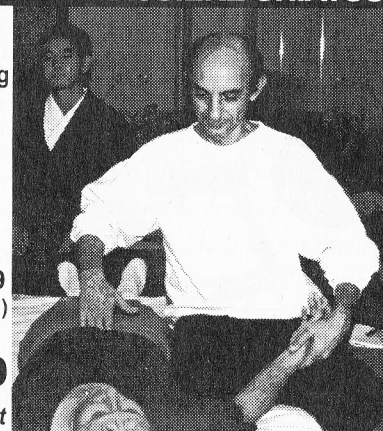
**Zondag 8 Februari 1998,
11.00-17.00**

SHIATSU SCHOOL:

**H Zwaardecroonstraat 197-199
2593 XP Den Haag (het Bezuidenhout)**

(070) 383 1500

en wij sturen gratis uw informatie pakket

Onkruid 121

51